

ממשבר לצמיחה

בשבועות אלו, כשמזג האוויר יציב, אנחנו עלולים להתבלבל וללכת רחוק מדי עם הרעיון של קהלת ש"אין חדש תחת השמש". בואו ננצל את היציבות המטאורולוגית בכדי לציין כמה מן התמורות המשמעותיות שהתרחשו במחזורינו בשנים האחרונות.

לאחר המשבר הכלכלי החריף שליווה אותנו החל ממחצית שנות השמונים, הרי שבשנים האחרונות כל הישובים שלנו התייצבו כלכלית. למדנו לחיות ממה שיש בכיס, תמרצנו את עצמנו לייצר יותר ולהחליט באופן בוגר מהו סדר העדיפות לשימושי התקציב שעומד לרשותנו.

כל הישובים עסקו וחלקם עדיין עסוקים בעיצוב אורחות החיים. מבחן התוצאה מעיד שאכן ייצרנו קהילות שמתאימות למבוגרים וקורצות לצעירים; הנס הזה קרה משום שהשכלנו לצמצם את הפער בין ההכרזות שלנו לבין אורח החיים האמיתי אותו אנחנו רוצים לקיים.

מתקופה של עזיבות וגרעון דמוגרפי מתסכל עברנו לשנים של צמיחה במספר הצעירים והמשפחות החדשות ובמספר הילדים במסגרות החינוך שלנו. במרבית הישובים, עיקר תשומת הלב מופנית כעת פחות למספר הנקלטים ויותר לעצם הקליטה, לסוגיות של בינוי קהילתי.

נפסק תהליך ההזדקנות של עובדי החקלאות; יותר צעירים עובדים בענפי השדה ובעלי החיים. יש תהליך משמח של לקיחת אחריות על ידי בני הדור השלישי ומגמה של החזרת המושכות לניהול עצמאי של אמצעי הייצור.

מרבית המפעלים הקיבוציים עברו בשלום את המשבר העולמי והם ממשיכים להוות בסיס איתן לכלכלת הישובים. פארק ספירים שווק במלואו וההכנסות ממנו הולכות וגדלות. מאות בעלי עסקים קטנים, תיירנים ויזמים מקומיים פועלים בחצרותינו ובשדותינו.

היו רגעים בהם חשבנו שמערכות החינוך היישובי לא יצליחו להחזיק את עצמן כלכלית ומקצועית. מסתבר שבכל הישובים מתקיים תהליך רציף של הבעת אמון במערכות החינוך המקומיות. כך קורה גם באשר לתחומי התרבות, הרווחה והביטחון.

היחס של בני הדור הראשון והשני לתרבות ישראל, היהדות, היה מורכב ולעיתים נראה היה שהולך וגדל הניכור עם המורשת הלאומית. השנים האחרונות מעידות שהצמא לאוצר החוכמה שלנו מוצא לו אפיקים שתואמים את אורחות חיינו.

חששנו שילך ויתגבר התהליך של "מועצה חזקה וישובים חלשים" ומצאנו את שביל הביניים הראוי בו הארגונים האזוריים נותנים מענה לצרכים שלא ניתן עוד לקיים בישובים אך במקביל, אנחנו עוסקים בהתמדה בהעצמת ממלאי התפקיד והנושאים באחריות בישובים, כך שחלקים חיוניים של חיינו יתנהלו ברמת הקהילה האינטימית.

לאחר שנים של פקפוקים והיסוסים, אנחנו מרגישים בטחון עצמי הולך וגדל ביכולת שלנו להמשיך גם בדור הבא את המפעל המקסים שהקימו אבותינו. פסקנו לדבר על קץ הקבוץ והמושב והתחלנו לעסוק בהתחדשותם.

קיץ נעים,

אלון